

KODUKANDI EEST!

VALIMISLIIT KOGUKONNA HEAKS

Hea Haljala valla valija!

Me kõik soovime elada paigas, kus on hea olla – hoitud looduse, ühtehoidva kogukonna ja turvalise kodukandiga. Just selle nimel olemegi loonud aktiivsete kohalike elanike poolt valimisliidu Kogukonna Heaks. Meie valimisliidus on Sinu naabrid, töökaaslased, sõbrad ja sugulased – ettevõtlikud Haljala valla inimesed, kes on oma ala spetsialistid, hoolivad kodukandist ja tahavad selle arengus kaasa rääkida. Meid ühendab soov, et otsused sünniksid koos kogukonnaga, arvestades kohalike inimeste vajadusi ja soove. Usume, et Haljala vald peab jääma looduslähedaseks ja inimsõbralikuks koduks. Koos saame hoida seda, mis on meile kõigile kõige kallim – meie kodu, meie inimesed ja meie loodus.

Soovime hoida seda, mis teeb Haljala valla eriliseks: puutumata loodust, toimivat kogukonda ja inimväärsed elukeskkonda.

Meie eesmärk on kaitsta oma kodukandi väärtusi ja seista vastu arendustele ja projektidele, mis kahjustavad meie loodust või ei arvesta kohaliku elu ja inimeste vajadustega. Meie jaoks on oluline läbimõeldud, kogukonnaga koos tehtud otsused, mitte kaugelt juhitud arenguplaanid.

MEIE EESMÄRGID

LOODUSE JA ELUKESKKONNA HOIDMINE
Kaitseme Haljala valla metsi, põlde, randu ja puhkealasid liigse arendustegevuse eest.

KOGUKONNA ALGATUSED JA ÜHTEKUULUVUS
Toetame kogukonna algatusi, koostööd ja ühtekuuluvust – otsused sünnivad kogukonnaga koos

UUED INIMESED VALLAJUHTIMISSE
Lõpetame aastatepikkuse samade inimeste võimuringluse

Muutus algab sinu häälest!

Parem vald algab uutest tegijatest!

195	MARGUS RISTI
196	JAAN VIITA
197	KRISTI ROOSI PÖLDMA
198	MARET BERGSTRÖM
199	TIINA JUHANSON
200	VIIDO PÖLDMA
201	PIRET VILLUM-SALAK
202	TRIIN SAKS
203	KATRIN JÕGI
204	ELLERIIN OHOV
205	ÜLLE ROODVEE
206	ERGO TELVIK
207	PAAVO KALEVA
208	JAANUS VALVING
209	KRISTEL KRAUTMAN
210	ERKKI SALAK
211	VIRKO SIRKEL
212	LAURI MASING
213	IVO PENT
214	TOOMAS HENNO
215	VELJO HANG
216	TAIMO HEINBERK

Margus Risti
195

Olen ettevõtja ja kogenud tegutseja, kelle jaoks on oluline läbipaistev juhtimine ja kohaliku elu praktiline edendamine. Olen juhtinud mitmeid vabatahtlikke kodanikeühendusi, mille eesmärk on olnud koondada inimeste tahe ja energia ühtseks jõuks. Soovin oma teadmisi ja kogemusi rakendada selle nimel, et Haljala vald oleks turvaline, arenev ja hooliv kodu kõigile meie elanikele. Veel arendan ma hobina kogukonna Facebooki lehte, mis ühendab üle 10 000 inimese üle Eesti ning vahendab sündmusi Võsul ja Haljala vallas. Selle töö eest olen pälvinud Haljala valla tänukirja. Volikogus soovin seda kogemust kasutada, et kogukonna hääli oleks tõeliselt kuuldav.

Tiina Juhanson
199

Olen pühendunud koduõde, kelle südameasjaks on inimeste abistamine ning nende heaolu edendamine läbi arsti- ja sotsiaalabi. Minu igapäevane töö ja elu on tihedalt seotud kogukonnaga ning ma usun, et hooliv ja toetav keskkond on terve ja tugeva valla vundament.

Triin Saks
202

Olen disainer, kogukonna eestvedaja ja Käsmu Meremuuseumi juhatuse liige alates 2013. aastast. Olen kujundanud muuseumi visuaalset nägu ja panustanud sellesse, et Käsmu kultuuripärand oleks väärikalt hoitud ja elav osa meie valla elust. Mind on kutsutud muuseumi "perenaiseks" – see roll ühendab praktilise korralduse ja kogukonna kaasamise. Usun, et kohaliku elu arendamine peab tuginema läbipaistvusele, kogukonna kaasamisele ja austusele pärandi vastu.

Jaan Viita
196

Olen pikaaegse äri- ja logistikavaldkonna spetsialist ja väike-ettevõtja kellele läheb korda kodukandi elukeskkond ja areng. Pean oluliseks tarka tasakaalu looduse ja arengu vahel – kodu ja loodus on alati tähtsamad lühinägelikest ärihuvidest. Valla juhtimine olgu aus ja läbinähtav ning kohaliku kogukonna seisukohti arvestav.

Viido Põldma
200

Olen õigusteaduste magistriraadiga ettevõtja ja Haljala valla elanik. Soovin pakkuda ausat ja läbipaistvat juhtimist, vastutust ja uuenduslikke ideid, mis aitavad meie kogukonda edasi viia

Ülle Roodvee
205

Olen Lahemaa elanik juba üle 30 aasta. Bioloogina tunnen sügavat vastutust meid ümbritseva keskkonna ja kogu elava ees. Tean, et nii looduse kui ka pärandkultuuri hoidmine saab tõeliselt õnnestuda vaid siis, kui kogukonna liikmed teevad koostööd. Õpetajana soovin panustada sellesse, et meie lastel säiliks koolirõõm ja et neist saaksid toredad ja enesekindlad täiskasvanud.

Vali meid!

Kristi Roosi Põldma
197

Olen elukutselt hambaarst ja meditsiiniettevõtte juht. Olen kogu elu pühendunud elanikkonna tervise edendamisele, sest usun, et tervelt elatud elu on suurim väärtus. Elan perega Haljala valla ürgsete metsade keskel. Vabal ajal tegelen aktiivselt muusika, kunsti ja aiandusega. Olen valmis seisma kodukandi inimeste heaolu, huvitegevuse arendamise, terve elukeskkonna ja looduse ilu eest!

Piret Villum-Salak
201

Olen Tatruse küla elanik, sihikindel tegutseja ja hariduselt finantsinimene. Igapäevaselt keskmine suurusega ettevõtte pearaamatupidaja ning koos abikaasaga juhin lisaks pereettevõtet, mis aitab tagada meie valla elanike reovee käitlemise. Olen oma pereelu ja ettevõtluse tihedalt sidunud Haljala vallaga.

Maret Bergström
198

Olen õpetaja, koolitaja ja gestalt-psühhoterapeut, pühendunud inimeste vaimse heaolu ning hariduse edendamisele. Seisan meie looduse ja kodude kaitsel, et meie lapsed ja lapselapsed saaksid hingata puhas õhku, juua puhas vett, kasvatada toitu ja elada puhas looduses. Kaitsen alati nõrku ja väiteid. Hoolin tavalistest inimestest. Seisan aususe ja läbipaistvuse eest valla juhtimises.

Elleriin Ohov
204

Olen juristi haridusega eelarvespetsialist. Mulle meeldib sõltumatus ja ise kasvatatud toit. Vanemana olen õppinud toime tulema pidevate muutustega. Maal elamise võlu seisneb looduslähedases keskkonnas, kus lapsed saavad olla palju väljas ja arendada loovust. Väga oluliseks pean, et maal elades oleks võimalik kaugtöö tegemine, internet. Valituks saades seisan selle eest, et kaugtöö oleks võimalik! Asun tööle, et tuua meie kohalikud ettevõtted nähtavale ja muuta meie piirkond uutele peredele atraktiivseks.

Katrin Jõgi
203

Olen Haljala valla elanik ja ettevõtja juba üle kahekümne aasta. Hobusekasvatajana on minu suurim kirk olnud luua hobuste kaudu sügavam side loodusega ning hoida seda tasakaalu ka kogukonna heaks. Minu südameasjaks on meie looduse ja põhjavee kaitse, et Haljala vald oleks turvaline ja elujõuline elupaik ka tulevastele põlvkondadele.

Ergo Telvik
206

Olen Haljala vallaga sügavalt seotud ettevõtlik ja tegus kogukonnaliige. Usun, et väikeettevõtlus saab elu maal elavdada ja kogukonda kokku tuua – seda olen oma tööga ka tõestanud. Hindan siirust ja koostegemist ning usun, et tugev vald sünnib siis, kui inimesed tunnevad end koduselt, turvaliselt ja väärtustatuna. Minu jaoks on oluline hoida tasakaalu uuenduste ja traditsioonide vahel, et elu maal oleks jätkusuutlik ja elujõuline.

Paavo Kaleva
207

Olen pühendunud talupidaja, abikaasa ja kolme lapse uhke isa. Mulle on südamelähedane maakoha rahu ja perega koos oldud aeg. Minu tugevus peitub järjepidevuses ja usaldusväärsuses – usun, et olulised asjad tuleb alati lõpuni viia, sest hool ja pühendumus loovad tugeva aluse nii perele kui ka kogukonnale.

Erkki Salak
210

Olen tegus väikeettevõtja, kes tegeleb vee- ja kanalisatsioonilahendustega ning annab sel viisil selge panuse valla arengusse ja inimeste elukvaliteedi parandamisse. Ettevõtlus on õpetanud mind olema järjekindel ja lahendustele suunatud, samas väärtustan lihtsat eluviisi ja kodukoha pärandi hoidmist. Vaba aega veedan pere seltsis ning jõudu ammutan nii loodusest kui ka praktilistest tegemistest.

Jaanus Valving
208

Olen otsekohene ja maalähedane Kärnu küla mees. Igapäevaselt töötan Rakvere linna piiril, kuid kõrvalt näen, kuidas paljud Haljala valla külad tühjenevad – eriti seal, kus puudub võimalus teha kaugtööd. Samuti ei ole kõike ameteid võimalik distantsilt pidada ning see sunnib paljusid iga päev mitmeid kilomeetreid kodust eemal töötama.

Olen nelja lapse isa ja suur spordisõber ning pean oluliseks, et lastel ja peredel oleks nii koolis kui ka külates head sportimisvõimalused. Aaspere kandikogu liikmena tegutsen selle nimel, et valmiks Aasperet ja Haljalat ühendav kergliiklustee, mis looks turvalisema ja mugavama liikumise igas vanuses inimestele. Kandideerin kohalikel valimistel, et panustada oma kodukandi arengusse – rajada paremad sportimisvõimalused, tugevdada kogukonnaelu ning ehitada vajalikud ühendusteel keskuse ja külade vahel.

Taimo Heinberk
216

Kristel Krautman
209

Kolmkümmend aastat tagasi asusin elama Joandu külla Põdralõpe metsatalusse, just sinse kauni looduse ja rahuliku elukeskkonna pärast. Olen pikaaegne massaaži- ja loodusteraapiate õpetaja ning tean hästi, kui suure tähtsusega on puhas õhk, vesi, mets ja meri meie tervisele ja hingele. Minu südametunnistuse asi on hoida meie kodukoha rikkumata loodust ja liigirikkust ka tulevastele põlvedele. Seisan selle eest, et meie kodupiirkonnast ei saaks hiiglaslike tuulegeneraatorite katselaborit.

Veljo Hang
215

Olen viienda põlvkonna Haljala elanik ja põline Paasi küla mees, kellele oma kodukoht ja juured on südamelähedased. Merendusega seotud olles soovin panustada kogukonna heaks teadmiste ja pühendumusega, mis lähtuvad päriselt meie kodupaiga vajadustest. Seisan puhta vee ja looduse hoidmise eest, et meie elukeskkond püsiks jätkusuutlikuna ka tulevastele põlvedele.

Virko Sirkel
211

Olen Võsu elanik alates 1989. aastast, kuid minu side selle paigaga ulatub juba 1963. aastasse. Oma töö kaudu tunnen hästi piirkonna loodust ja keskkonnamuresid. Pikaaegne kalanduse inspektori kogemus Võsu piirkonnas on andnud mulle põhjalikud teadmised nii mereökoloogiast kui ka loodushoiust. Soovin, et meie vald oleks hoitud, ausalt juhitud ja kestlik tulevastele põlvedele.

Ivo Pent
213

Olen Varangu külast pärit nelja lapse isa ning elan siin alates 2007. aastast, mil koos perega oma kodu rajasime. Igapäevaselt töötan põllumajandussektoris, kus minu ülesanne on tagada, et meie põllumeeste tehnika toimiks ja töö kulgeks tõrgeteta. Usun, et kohalike kogukondade huvid peavad olema kuulda nii vallas kui ka riiklikul tasandil. Seisan selle eest, et meie koduvalla elu, areng ja looduseskkond püsiks hoituna ja väärtustatuna.

Lauri Masing
212

Olen Salatse ja Metsiku külavanem ja elupõline Haljala kandi inimene, kelle juured on siinsetes külates. Tegelen hobimesindusega ja meie pere panustab koduse ja looduslähedase turismi edendamisse. Seisan selle eest, et meie omanäolised külad säiliks ja kasvaksid. Lisaks tegelen metsamajandusega, lähtudes looduse hoidmisest ja mitmekesisuse säilitamisest, et metsad kestaksid ka tulevastele põlvedele.

Toomas Henno
214

Mu juured on Haljala vallas ning mu kodu asub Lahemaa külje all, kus veedan kogu oma vaba aja. Hindan kõrgelt privaatsust, looduslähedast elukeskkonda ning ma ei soovi oma naabriteks hiigeltuulikuid ja tööstusparke. Olles ametilt tööstuselektroonik, olen tehnorajatistega elus palju kokku puutunud. Soovin, et ka järeltulevad põlved saaksid nautida looduse ilu ja loodushääli.

**Hoolime loodusest,
hoiame elukeskkonda**

Haljala looduse kaitse – ei tööstuslikele tuuleparkidele!

Lahemaa ja Haljala vald on unikaalse loodusega. Seisame selle eest, et tööstuslikud tuulepargid ei rikuks meie kodukandi maastikku ega inimeste elukeskkonda. Me ei toeta tuuletööstuste rajamist looduskeskkonda ja pärandmaastikule. Hoiame miljööväärtuslikke alasid. Toetame taastuvenergiat, kuid mitte kohalike elanike arvelt, lähtudes EL Taastuvenergia direktiivist (artikkel 15C).

Kogukondade hääl tagasi otsustesse

Vaatame üle kandikogude töö ja tõhustame koostöövormid! Toetame külaseltside, MTÜ-de ja ettevõtjate algatusi! Rajame uusi mängu- ja spordiväljakuid! Otsime lisavõimalusi suurperedele kultuuri- ja meelelahutusteenuste soodustuste pakkumiseks! Viime olulisemate küsimuste puhul läbi rahvaküsit usi!

Uued inimesed vallajuhtimisse

Toome uute inimestega valla juhtimisse uue hingamise. Uute tulijatega loome võimaluse koostööks kogukonnaga, et kaasata olulistes küsimustes valla elanikke ja seda mitte ainult paberil, vaid päriselt. Teeme koduvalla atraktiivseks noortele peredele!

Taristu ja avalikud teenused

Viime lõpuni ühinenud omavalitsuse üldplaneeringu! Parandame erivajadustega inimeste ligipääsetavuse avalikus ruumis! Seisame selle eest, et Lahemaa rahvuspargis ehitustegevuseks seatud piirangud oleksid mõistlikud ja arvestaksid kohalike elanike vajadusi! Suurendame valla teede ja tänavate regulaarset hooldust! Arendame kergliiklusteede võrku, ühendades need keskustega ja terviseradadega! Jätkame tänavavalgustuse arendamist, kasutades energiasäästlikke lahendusi!

Tervis ja sotsiaalteenused

Peame vajalikuks esmatasandi tervisteenuste säilitamist ja arendamist Haljala vallas! Soodustame erivajadustega inimeste ja eakate iseseisvat toimetulekut. Tagame eakatele, lastele ja noortele vajaliku sotsiaalabi, toetused ja nõustamise. Toetame ühis-, sotsiaal- ja koolitranspordi arendamist, sealhulgas tagame sotsiaaltranspordi. Toetame igale lapsele tasuta kooli- ja lasteaiatoitu kord päevas.

Haridus ja noorte areng

Kvaliteetne haridus on tugeva kogukonna vundament, mis mõjutab noorte perede kodukoha valikut. Tõstame ranitsatoetuse kõigile esimesse klassi minejatele 150 euron! Tagame erivajadustega lastele ja noortele seaduses ettenähtud hariduse! Tagame tugiteenuste kättesaadavuse! (logopeed, eripedagoog, sotsiaalpedagoog, psühholoog).

Maamaks ja tasuline parkimine

Säilitame kodualuse maa maksuvabastuse! Parandame Võsu parkimiskorraldust, mis kohalikele Haljala valla elanikele oleks tasuta! Tasulise parkimise tulu suuname täielikult kohaliku heakorra ja kogukonna toetuseks!

Huvitegevus igale põlvkonnale

Tagame väärrika toetuse eakatele ning loome rohkem võimalusi noortele sportimiseks ja vaba aja veetmiseks. Toetame Võsu kooli õppeprogrammis purjetamise ja merehariduse arendamist! Loomes suurematesse asumitesse eakatele oma päevakeskuse!

Turvalisus ja korrakaitse

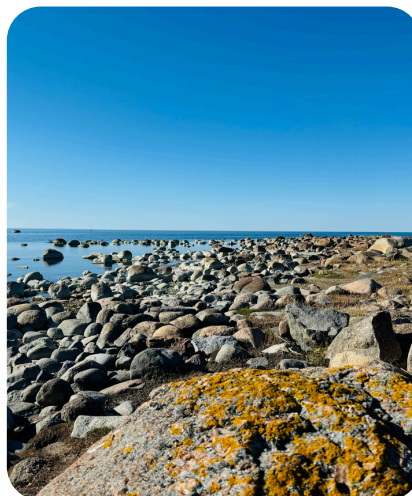
Suurendades koostööd politsei ja kogukondadega saame vähendada vargusi ning tagada ohutu liikluse.

Ettevõtluse toetamine

Toome kohalikud ettevõtted nähtavale. Kaasame ettevõtjad ümarlauda ja tugevdame koostööd. Loomes võimalusi ettevõtluseks. Loomes tugeva turismivõrgustiku ja pakume mitmesuguseid vaba aja veetmise võimalusi.

Kriisivalmidus

Meie eesmärk on tugevdada Haljala valla valmisolekut ootamatusteks, arendada turvalist taristut, et igaüks võib tunda end siin hoituna ja kaitstuna. Tagame kriisivalmiduse ja elutähtsate teenuste toimepidevuse! Toetame Võsu Vabatahtlikku Tuletõrjeühingut kui kogukondliku turvalisuse nurgakivi, püüame leida selleks ka lisarahastust ja tuge!

Tuulikud langetavad kodukoha väärtust!

Täies mahus
valimisprogrammiga saad
tutvuda meie kodulehel:
www.kogukonnaheaks.ee

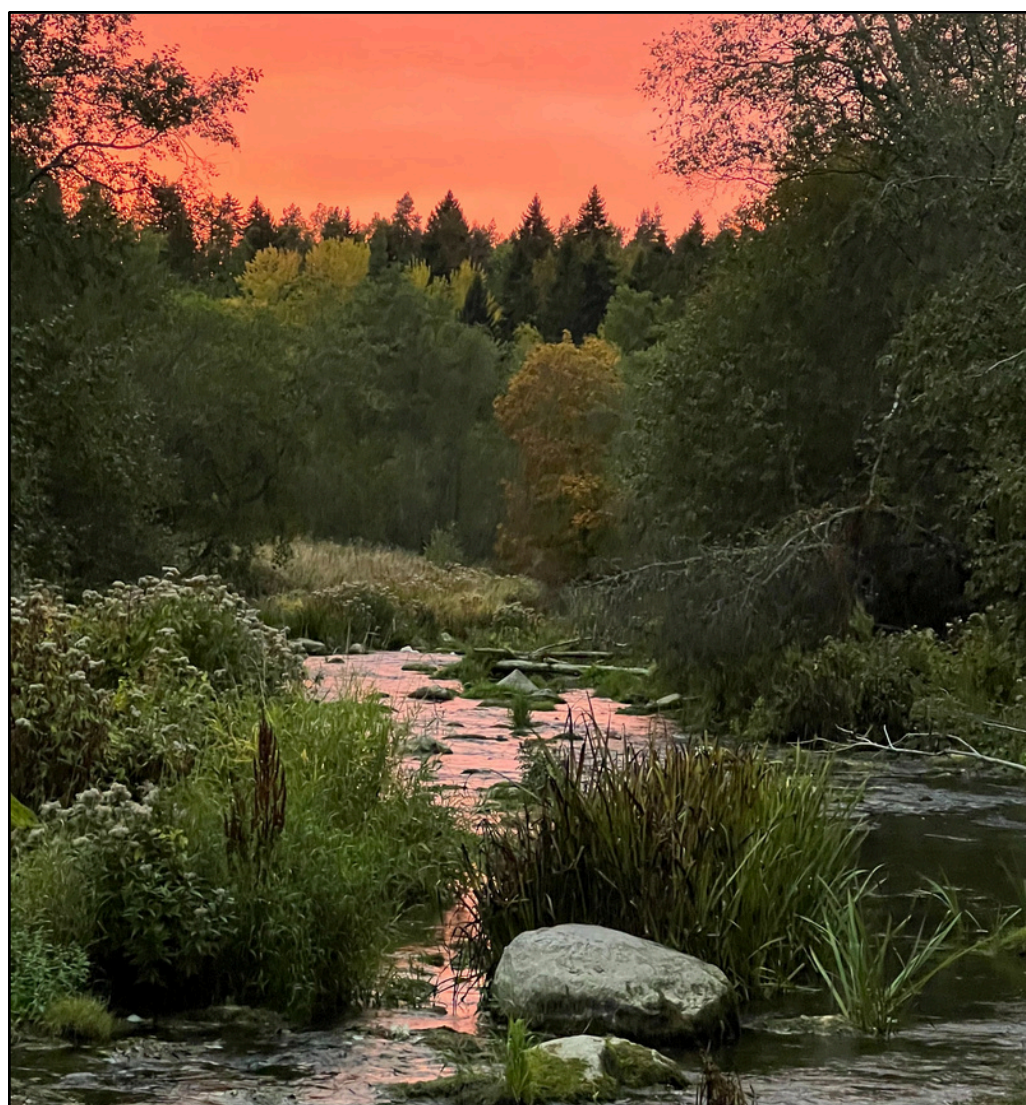
Haljala väärrib paremat kui tuulikupargid ja aastatepikkune võimuringlus

Haljala seisab otsustava valiku ees. Küsimus ei ole enam pisidetailides, vaid põhimõtetes. Kas lubame Lahemaa rahvusparki serva rajada hiiglasliku tuulepargi või hoiame oma kodukandi elamisväärsse ja looduslähedasena? Kas lepime sellega, et kohalik poliitika jätkub samas vaimus, kus aastate jooksul rolle vahetanud poliitikud tegelevad peamiselt oma võimumängudega?

On sümbolne, et isegi Nõukogude võim, mille suhtumine loodusesse oli sageli hävitav, ei sõandanud Lahemaad puutuda. Rahvuspark jäi puutumata, sest mõisteti, et see on väärtus, mille kallale ei minda. Ja nüüd, omaenda vabas Eestis, kaalutakse seda, mida isegi punavõim ei julgenud – katta Lahemaa serv betooni ja tiivikutega. See ei ole rohepööre, vaid roheline absurd. Kohalikku kogukonda kaasatakse näiliselt, et täita formaalne linnuke, kuid päriselt kuulata ei taheta. Kui elanikud ei nõustu või astuvad aktiivselt vastu, ei sobi see enam arendajatele – siis hakatakse rääkima kohtuvaidlustest ja ähvardama kahjunõuetega.

Sama tõsine probleem kui loodusliku pärandi ohustamine on Haljala poliitika mandumine. Meile lubatakse „uusi jõude“, ent lavale astuvad ikka ja jälle samad näod. Haljalas on aastaid kordunud sama muster: ühed ja samad karjääripoliitikud liiguvad volikogu ja vallavalitsuse vahel, vahetades omavahel rolle, kuid mitte inimesi. Täna istutakse vallavanema toolil, homme komisjoni juhina, ülehommel volikogu esimehena – ja nii jääbki süsteem tegelikult samaks. See ei too kogukonnale värskeid ideid, vaid kinnistab ringkaitset ja mugavat rutiini.

Valimisliidud, mis peaksid tooma uusi algatusi, on muutunud otsekui ekspoliitikute taaskasutuskeskusteks. Koondatakse vanad kommunaalpoliitikud, klopitakse tolmut puhtaks ja saadetakse uutes dressides „võitudele“ vastu. Eluaegsed võimuharjumustega tegijad kuulutavad nüüd, et just nemad toovad muutusi. Paraku on see muster juba ammuilma oma veetluse kaotanud.

**Meie lapsed
väärivad puhast
õhku ja kodupaika,
mis on vaba
massiivsete
tuuleparkide
mõjudest.**

Autor:
JAAN VIITA
väikeettevõtja

196

Valimisliit Kogukonna Heaks pakub päriselt uut algust.

Meil ei ole ambitsioone teha poliitikast karjääri – kõigil meie liikmetel on oma töö või väikeettevõtte, mis tagab kindla sissetuleku. Meie eesmärk on panustada kogukonna heaks, tuua vallavolikokku sisuline arutelu ja teha otsuseid läbimõeldult, mitte pelgalt käega hääletades. Muudame vallavolikogu, mis on seni taandunud vallavalitsuse käepikenduseks ja otsuste formaalseks kinnitajaks, taas aktiivseks ning valda sisuliselt juhtivaks otsustuskoguks. Meie nägemuses ei ole Haljala uus kolhoosipõld, kuhu istutatakse tuulikute mets, vaid vald, kus loodus ja inimene on kooskõlas. Me ei luba, et meie lapsed kasvaksid tööstuspargi varjus nagu uued „raudsed pioneerid“. Nad väärivad puhast õhku, avarat taevast ja kodupaika, mis on vaba massiivsete tuuleparkide survest.

Haljala peab jääma Lahemaa vaimu kandjaks.

See tähendab kindlat „ei“ nii tööstuslikele tuuleparkidele rahvusparki kõrval ja kogu Haljalas kui ka vanale poliitikale, mis maskeerib stagnatsiooni uute loosungitega.

Meie kogukond väärrib enamast – väärrib ausat poliitikat, läbimõeldud otsuseid ja tulevikku, mis toetub looduslähedusele ja koostööle.

Haljala väärrib uut hingamist. Ja meie pakume selle alguse.

Valimisliidu Kogukonna Heaks liikmed on aktiivselt tegutsenud Haljala valla elukeskkonna kaitsel tuuletööstusparkide vastu.

1. Märts 2025 **kogusime Haljala vallast üle 1300 allkirja** tuuleparkide eriplaneeringute lõpetamise toetuseks. Allkirjad andsime üle Haljala vallavolikogule.
2. Mai 2025 **esitasime rahvaalgatuse korras Haljala vallale 2 eelnõud**: Tuuleparkide eriplaneeringu lõpetamiseks ja Hübriidpargi eriplaneeringu lõpetamiseks.
3. Valimisliidu **liikmed on aktiivselt otsinud kaitsealuseid liike** Haljala valla idaosa Tuuleparkide planeeringu aladelt. Leitud on mitmeid potentsiaalseid kotkapesi ja vastav info on antud nii Kotkaklubile kui Keskkonnaametile. Leiud mõjutavad linnustikuuuringuid.
4. August 2025 **kaitsesime rahvaalgatuse korras esitatud eelnõusid** vallavolikogu istungil. Üks eelnõudest leidis vallavolikogu nabi toetuse ja Haljala valla lääneosa Hübriidpargi eriplaneering lõpetati. Arendaja on lubanud otsuse kohtusse kaevata.

Haljala valla kinnisvara väärtuse langus: mida toovad kavandatavad tuulegeneraatorid?

Haljala valla elanikud seisavad silmitsi väga suure küsimusega: kas lubada siia rajada hiiglaslik tuulepark või kaitsta oma kodude väärtust, rahu ja elukeskkonda?

Eesti peab täitma rahvusvahelisi kliimaeesmärke ning tuuleenergial on selles oluline osa. Kuid rahvusvaheline kogemus näitab, et tuuleparkide rajamisel on ka varjukülgi, mida arendajad sageli ei rõhuta: **kinnisvara väärtuse langus, müra, vibratsioon ja maastiku esteetika hävimine** (Frondelet jt, 2019; Heintzelman & Tuttle, 2011).

Rootsis on tuuleenergia peamine vahend null-neto heitkoguste saavutamiseks 2045. aastaks (Westlund & Wilhelmsson, 2025). Samal ajal on Rootsi, Saksamaa ja USA uuringud näidanud, et **kodude ja elamumaade väärtus langeb märgatavalt, kui tuulikud kerkivad liiga lähedale** (Frondelet jt, 2019; Heintzelman & Tuttle, 2011).

Kui palju kodude väärtus tegelikult langeb?

Numbrid on kõnekad.

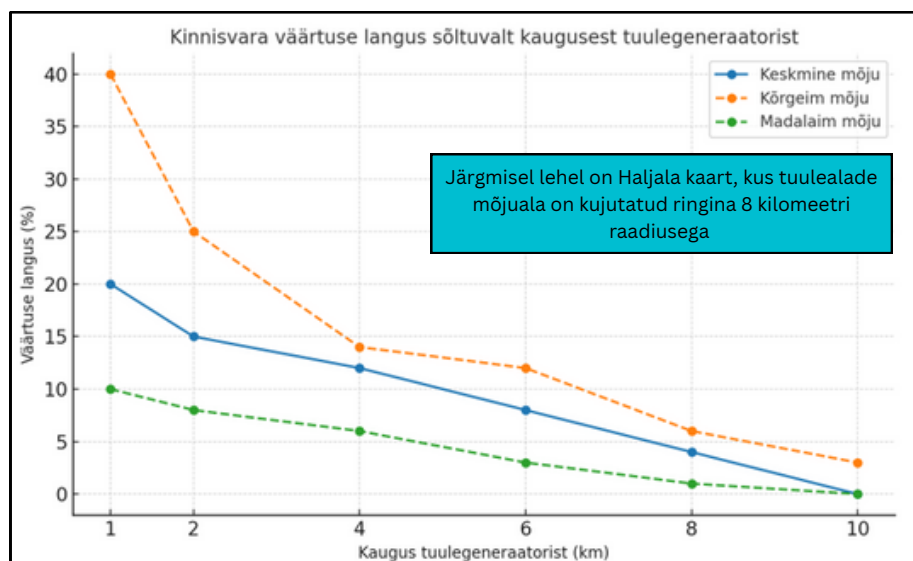
- Rootsis on **0–2 km** kaugusel asuvate kodude väärtus langenud keskmiselt **19–23%** (Westlund & Wilhelmsson, 2021).
- 2–4 km** kaugusel on langus **10–14%**, **4–6 km** kaugusel veel **6–12%** ja isegi **6–8 km** kaugusel ulatub mõju **2–6%**-ni (Westlund & Wilhelmsson, 2021).
- Saksamaal on ühe kilomeetri raadiuses kinnisvara väärtus langenud keskmiselt **-7,1%**, ja mõju kaob alles 8–9 km kaugusel (Frondelet jt, 2019).
- USA-s New Yorgis näitas analüüs, et 1,6 km kaugusel võib hinnalangus olla **-7,7%** kuni **-14,9%** (Heintzelman & Tuttle, 2011).

Kõik need uuringud rõhutavad üht: **mida lähemal on tuulikud, seda suurem on majanduslik kahju.**

Haljala kontekst: hiiglased meie tagahoovis

Siin on aga kõige olulisem erinevus: Haljalsse kavandatakse **300-meetriseid tuulikuid**. Rootsi uuringutes olid tuulikud keskmiselt 173 meetrit kõrged (Westlund & Wilhelmsson, 2021). Uuringud näitavad selgelt, et **kõrgemad tuulikud toovad kaasa märksa suurema hinnalanguse** (Frondelet jt, 2019).

- 0–2 km kaugusel **suurtest tuulikutest** on kinnisvara väärtus langenud üle **40%** (Westlund & Wilhelmsson, 2021).
- Kui **tuulikuid on üle kümne**, suureneb hinnalangus veel umbes **30%** võrra (Westlund & Wilhelmsson, 2021).

Uuringud rõhutavad: mida lähemal on tuulikud, seda suurem on majanduslik kahju.

Seega võivad Haljala puhul hinnalangused olla isegi suuremad kui seni avaldatud uuringutes, sest kavandatavad tuulikud on palju kõrgemad ja neid on palju.

200

Autor:
VIIDO PÖLDMA
jurist/ettevõtja

Pole ainult vaade – müra, vibratsioon ja rahu kadumine

Kinnisvara väärtus ei lange ainult selle pärast, et vaade muutub (Sunak & Madlener, 2016).

- Müra ja vibratsioonid** võivad mõjutada piirkonda kuni 5 km kaugusel (Heintzelman & Tuttle, 2011).
- Varjude virvendus ja öised valgusefektid** häirivad pidevalt ja muudavad elukeskkonna ebamugavaks (Frondelet jt, 2019).
- Maastiku esteetiline muutus** – tööstuslik ilme rahuliku looduse asemel – on paljudele inimestele vastuvõetamatu (Sunak & Madlener, 2016).

Saksamaal on leitud, et **maapiirkondades ja vanemates majades on hinnalangus eriti suur – kuni 23%**, samas kui linnapiirkondades on mõju väiksem (Frondelet jt, 2019). Haljala on aga just selline maapiirkond, kus inimesed hindavad vaikust, puhtust ja looduslähedust.

Mida see tähendab Haljala elanikele?

Kui lubame tuulikud meie kodude lähedale, siis peame arvestama:

- Kodude väärtus võib langeda kümnete protsentide võrra.** See on paljude perede jaoks elu suurim vara ja investeering.
- Elukeskkond muutub jäädavalt.** Müra, vibratsioon ja valgusefektid ei kao kuhugi.
- Kogukond võib lõheneda.** Mõned saavad kasu, teised jäävad kaotajaks. See on retsept konfliktideks ja pikaks vastuseisuks

Kuidas edasi minna?

- Nõuame õiglast planeerimist.** Tuuleparke ei tohi rajada tiheasustuse ja elamualade lähedusse.
- Kaitseme oma kodude väärtust.** Kui riik või arendaja soovib tuulikuid, peab ta tagama õiglase kompensatsiooni neile, kelle kodude väärtus langeb (Heintzelman & Tuttle, 2011).
- Arvestame looduskeskkonnaga.** Enne ehitusotsuseid tuleb tellida põhjalikud keskkonnamõjude hindamised, et vältida pöördumatut kahju loomastikule, lindudele, veekogudele ja maastikule. Meie kohustus on kaitsta nii inimeste elukeskkonda kui ka piirkonna unikaalset loodust.
- Hoiaime Haljala väärtusi.** Meie rahu, vaikus ja turvaline elukeskkond on väärtused, mida ei saa hiljem raha eest tagasi osta.

Haljala valla roheline ja rahulik elukeskkond tuleb säilitada!

Jah taastuvenergiale – aga tuulikud tuleb rajada kohtadesse, mis on selleks sobivamad ega kahjusta inimeste kodusid, tervist ega loodust. Meil on õigus nõuda lahendusi, mis on õiglasemad ja targemad kui need, mida praegu pakutakse.

Viited:

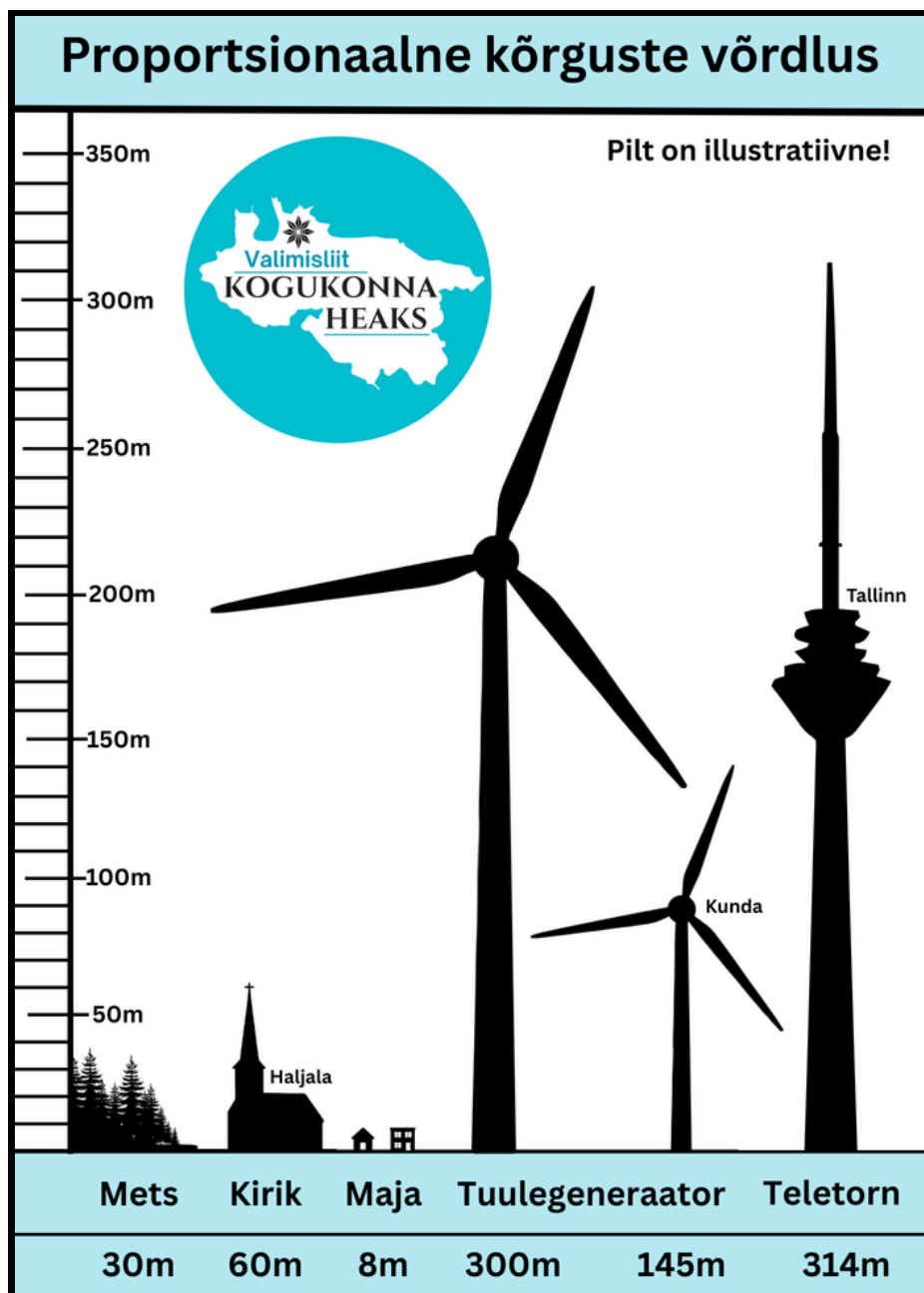
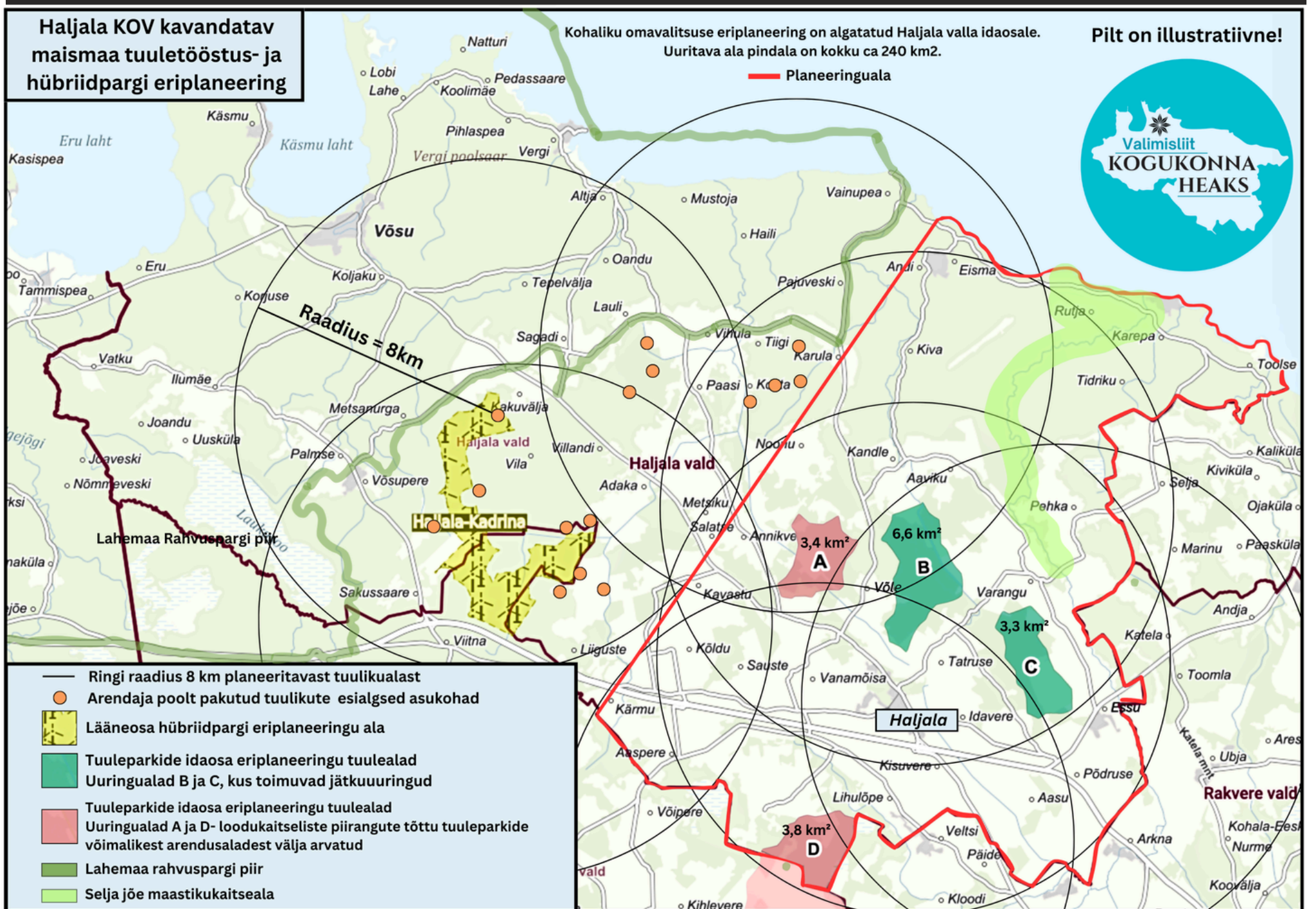
Westlund & Wilhelmsson, 2021 <https://www.diva-portal.org/smash/get/diva2:1557759/FULLTEXT02.pdf>

Frondelet jt, 2019 <https://www.readkong.com/page/ruhr-economic-papers-9627699>

Sunak & Madlener, 2016 <https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S014098831600044X>

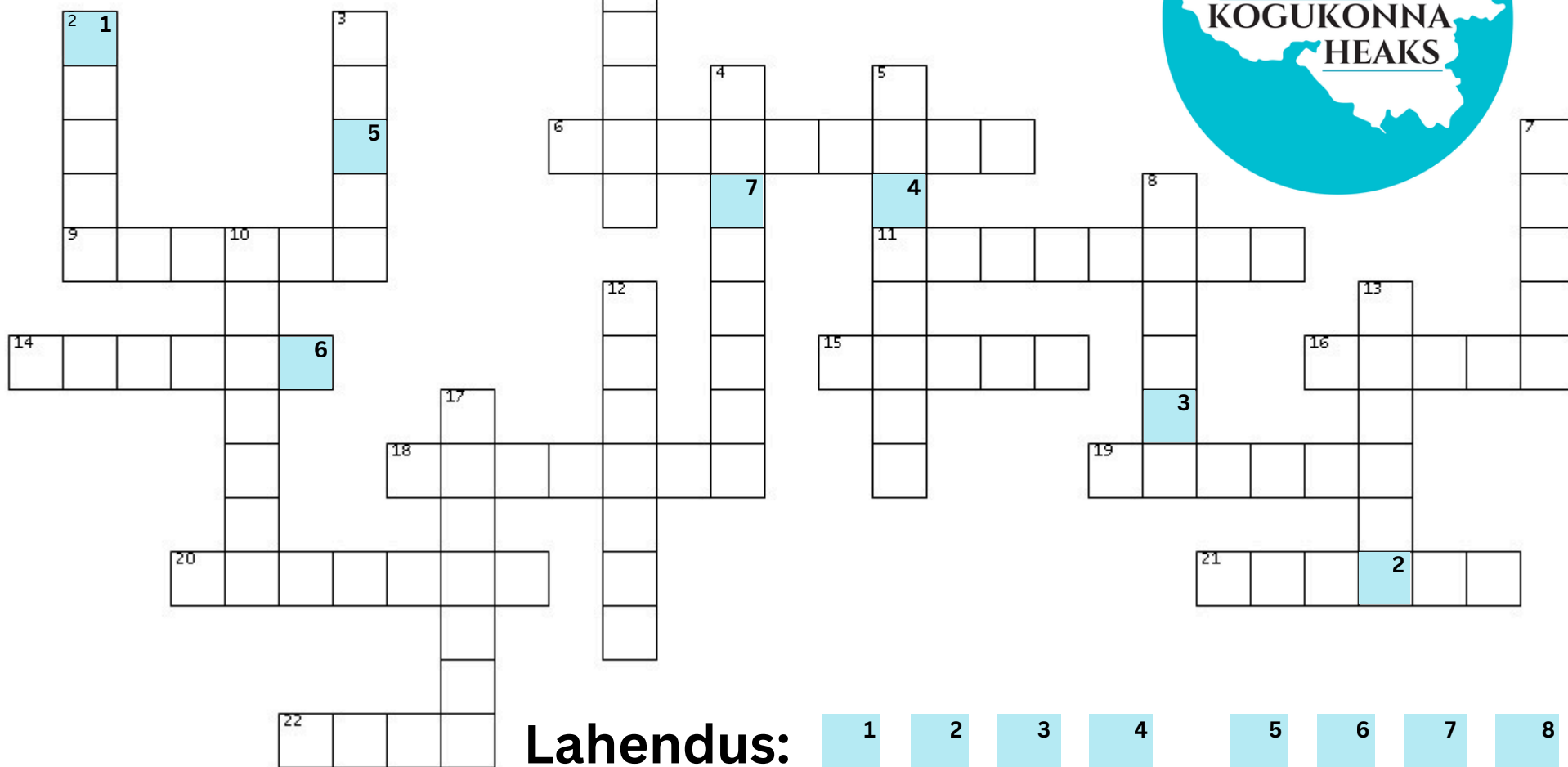
Heintzelman & Tuttle, 2011 <https://www.iicusa.org/wp-content/uploads/2011/03/Values-in-the-Wind.pdf>

Kielisch, n.d. https://o.b5z.net/i/u/6016107/f/Wind_Power_Property_Value_Presentation_by_Kurt_C_Kielisch_Feb_11_.pdf

Kõikide õigete vastuste saatjate vahel loosime 19.10 õhtul välja kingituse: "Poekorv väärtusega 100 eurot"

Lahendus:

1 2 3 4 5 6 7 8

KÜSIMUSED:

Horisontaalselt

1. Meie metsades elav suurim loom?
6. Haljala vapil/lipul asuva geomeetrilise kujundi nimetus?
9. Millises külas asub üle 300 aasta vanune hiiepuu?
11. Meie valla rohkearvuline ainus lendav imetaja?
14. Eesti põhjapoolseim keskaegne ordulinnus?
15. Millisel rannaäärsel külal on kõrts ja paadikuurid?
16. Tuntuim loodusmetsarada Sagadi lähedal?
18. Kus alevis asub Virumaa vanim kool?
19. Millise barokkstiilis mõisakompleksi juurde kuulub palmimaja?
20. Eesti vanim rahvuspark, mis katab 40% Haljala valla territooriumist?
21. Mõis, kus asub Eesti ainuke metsamuuseum?
22. Rannakuurort Eesti põhjarannikul?

Vertikaalselt

1. Linnuke, kes kevadel kodukanti tagasi lendab ja pesa räästa alla teeb?
2. Nimeta sadam, mis on Vösult ida suunas liikudes järgmine?
3. Mitu kanti on Haljala vallas?
4. Kus külas asub populaarne mereäärne kabel?
5. Millisel Eesti põhjapoolseimal saarel asub Eesti kõrgeim rändrahn?
7. Millises rannakülas toimub igasuvine Viru Folk?
8. Millises Haljala valla mõisas asub spaahotell?
10. Rannaküla, mille järgi on nime saanud jõgi, mis sinna suubub.
12. Millise küla territooriumil asub Selja jõe ääres paiknev arheoloogiamälestis- linnamägi?
13. Millises rannakülas asub kunstniku Richard Sagritsa talumuuseum?
17. Millises külas asub üks väheseid omataolisi ehitisi – tuvitorn?

Aitäh, et osalesid ristsõna lahendamisel! ÕIGE VASTUS SAADA:

1) E-postiga:

2) QR-lingi kaudu:

kristi.poldma@kogukonnaheaks.ee

